

הדף היומי בבלי: מסכת בבא קמא דף ע"ה
הדף היומי בהלכה: סימן קנ"ג סעיף ז' 'ומ"מ' עד אמצע הסעיף 'והוא המוסר היומי: שמי"ה"ל חלק ב' פרק כ"ז 'ומה יפה' עד 'והנה ידוע'

לוח
לימוד
יומי

אבד כלי חמדה

ענייני היום

ארגון 'דרשו' מתאבל יחד עם כל עולם התורה על סילוקן של צדיקים, בפטירתו של ראש ישיבת מיר – ברכפלד, הגאון הגדול רבי אריה פינקל זצ"ל, חבר מועצת גדולי התורה.

המעמד נחתם בדברי ברכה מראש הישיבה זצ"ל אשר הזכיר בדבריו כי השמחה כאן היא מיוחדת, כיון שהלכות שבת שקולות כנגד כל התורה, משום שהם יסוד האמונה של כלל ישראל, במי שבששת ימים ברא עולם וינח ביום השביעי, ראש הישיבה אף ציין בדבריו את הזכות המיוחדת של הנהלת 'דרשו', אשר בזכותם זוכה הציבור להיות בקי בהלכות שבת בדרגה של "תורתך בתוך מעי" – ואיזהו בן עולם הבא, השונה הלכות בכל יום.

"באמת שאין לי מה להוסיף", אמר ראש הישיבה זצ"ל, "אני רק רוצה לברך את כל המשתתפים בלימוד הזה, שזה לא רק סיום מסכת שזהו עניין גדול כמו שדיברו כאן באריכות, אלא יש דבר מיוחד בסיום של שבת, של הלכות שבת, כל סיום בהלכות שבת הוא דבר מיוחד במינו, כי שבת שקולה כנגד כל התורה, כמו שידועים דברי הירושלמי שכל השומר שבת כאילו קיים כל התורה כולה וחלילה המחלל □ וכאן זה כל הלכות שבת.

וכל אלו שמצטרפים במפעל הגדול והקדוש הזה דרשו וכמו שהזכירו גם את ראש המפעל שמחזיק אותנו, שהזכות שלו היא אין לשער ואין לספר, כל אחד מהחברים של דרשו שלומדים ועמלים בתורה ועוסקים ודבקים בה, ממש דבקים בכל התורה כולה וודאי שהם בני עולם הבא

אבל כבוד בעולם התורה, עם הסתלקותו לשמי רום של ראש ישיבת מיר - ברכפלד הגאון הגדול רבי אריה פינקל זצ"ל, חבר מועצת גדולי התורה, לאחר מחלה קשה ממנה סבל בחודשים האחרונים, והוא בן 85 בפטירתו. וכל בית ישראל יבכו את השרפה אשר שרף ה'.

מעמד סיום חלק ג' ב'משנה ברורה' שנלמד במסגרת הדף היומי בהלכה' שהתקיים לפני כארבע שנים, בביתו של ראש הישיבה מרן הגאון רבי אריה פינקל זצ"ל אשר נאות לארח את מעמד הסיום, שעמד בסימן הקריאה לחיזוק לימוד ההלכה.

תחילה הציגו חברי מערכת ה'משנה ברורה' בפני ראש הישיבה את יצירת המופת מבית 'דרשו': 'משנה ברורה' חלק ד', עם ה'מוספים וביאורים'. גולת הכותרת בחלק ד' העוסק בהלכות עירובין, היא ללא ספק האיורים המרשימים המשמשים ככלי עזר להבנת הסוגיות.

ראש הישיבה זצ"ל לא הסתיר את התפעלותו וקורת רוחו למראה עיניו, ואף ציין את חלקה של ישיבת מיר בעריכת ה'מוספים וביאורים' בציינו אחדים מצוות העורכים אשר נמנים על חשובי האברכים בישיבת מיר.

• אלי ציון ועריה עלי ארמון אשר נוטש, ועל ניפוך עלי סלע עולליה, נעריה.

• בשנת ב' אלפים שי"ח (או בשנת ב' אלפים שי"ט) נתעלה לשמי רום יששכר בן יעקב אבינו, בשבתו במצרים.

• בשנת ה' אלפים ס"ו, גורשו יהודי צרפת בימות המלך פיליפ הרביעי.

• בשנת רנ"ח בעשירי באב החל גירוש יהודי פורטוגל.

• בשנת תשנ"ד התרחש הפיגוע במרכז הקהילה היהודית בארגנטינה.

הפיגוע בוצע על ידי מחבל מתאבד ימ"ש, שפוצץ מכונית תופת בכניסה למרכז הקהילה היהודית בבואנוס איירס. כתוצאה מהפיצוץ נהרס קיר החזית של המבנה, ונהרגו 85 בני אדם, רובם המוחלט יהודים, הי"ד. החקירה הראתה שהפיגוע בוצע לע ידי ארגון חיזבאללה, בשליחותה של איראן, אך הרשויות בארגנטינה נמנעו מלהכיר בכך במשך שנים רבות, וגם לאחר מכן ניסו למחות את האחריות מאיראן, מתוך רצון לשפר את היחסים עם איראן לצורך חתימת הסכמי סחר.

באילו מקרים ניתן למכור בית כנסת מרכזי בעיר גדולה?

כפי שלמדנו אתמול, בית כנסת מרכזי בעיר גדולה אשר רבים שאינם מתושבי העיר שוהים בה, לא ניתן למכרו, משום שנבנה על דעת כל הרגילים להתפלל בו, ולא ניתן לקבל את הסכמת כולם. ואם בשעת הבנייה היה המקום קטן ולא שהו בו זרים - דינו כבית כנסת שבעיר קטנה, כיון שנבנה רק על דעת אנשי המקום. ואם כבר לא מתקיימים בו מנינים לתפילה, או שמוכרים אותו לקהילה אחרת וימשיך לתפקד כבית כנסת - מותר למכרו. [ס"ק לג-לד, ושעה"צ ס"ק לג; ביאורים ומוספים דרשו, 43]

האם חברי עמותה יכולים למכור בית כנסת שנבנה על ידי העמותה?

בית כנסת שנבנה על ידי עמותה חוקית - חברי העמותה רשאים למכרו, וזאת אף אם מדובר בבית כנסת מרכזי בעיר גדולה (ראה לעיל). כיון שבית הכנסת נבנה על דעת שכל החלטה הקשורה בו תוחלט על ידם, וגם יש למעשיהם תוקף על פי חוקי המדינה. וכן בית כנסת שכל ההחלטות הקשורות בו תלויות באלו הרשומים כחברים - רישום המותנה בדרך כלל בתשלום דמי חבר - ניתן למכרו על פי החלטת החברים. [ביאורים ומוספים דרשו, 47]

מי הם 'שבעה טוֹבֵי העיר' ומהו הכח שיש בידם?

בעבר, התקיימה בערים רבות מועצה בת שבעה חברים, שנבחרה על ידי נציגי הקהילות בעיר, אשר כל עניני הציבור היו נחתכים על פיה. מועצה זו מכונה 'שבעה טובי העיר', והחלטותיה נחשבות כהחלטה של כל תושבי העיר, בעלות תוקף הלכתי בנושאים רבים. וכתבו הפוסקים שאם יש במועצה פחות משבעה חברים, או שחבריה אינם מתאימים לתפקידם, ונבחרו רק בשל קרבתם לאנשים מסוימים, וכדומה - אין להחלטותיהם תוקף הלכתי. [סעיף ז וביה"ל ד"ה והוא; ביאורים ומוספים דרשו, 38]

אתמול למדנו

- בית כנסת וכל חפץ קדושה השייך לציבור, ניתן למכרו בתנאים מסוימים. אולם, בעיר גדולה אשר רבים שאינם מתושבי המקום מזדמנים אליה ושוהים בה למשך תקופה - לא ניתן למכרו. ובית כנסת הנמצא בעיר כזו באיזור מרוחק ומיועד לתושבי האיזור בלבד, והזרים השוהים בעיר אינם מזדמנים אליו, או שהתנו מראש בעת בנייתו שאינו מיועד אלא לתושבי העיר בלבד - ניתן למכרו.
- במקרה שמותר למכור בית כנסת או כל חפץ קדושה שהוא, אין למכרו אלא על מנת לרכוש בתמורתו חפץ שקדושתו חמורה משל החפץ הנמכר.

מחר נלמד

- אדם המקיים בביתו מנינים לתפילה - האם חלה על המקום קדושת בית הכנסת?
- אתה עורך סעודה גדולה וחסרים לך ספסלים - האם מותר לך לקחת ספסלים מבית הכנסת?
- האם מותר למכור בית כנסת כאשר אין בית כנסת נוסף באיזור?